

DAKOFAs handlingsplan gældende fra 1/9 2020 til 31/8 2021

DAKOFAs handlingsplan 2020-21 skal ses i lyset af DAKOFAs organisationsstrategi "Affaldets nye veje 2017-21". DAKOFAs overordnede mål er at være det samlende kompetencecenter for affalds- og ressourcesektorens aktører; såvel offentlige som private. Med dette mål for øje har DAKOFA i hele strategiperioden fokuseret sine aktiviteter på at:

- > Stille viden til rådighed for omverdenen for at sikre et oplyst beslutningsgrundlag i såvel den private som den offentlige sektor
- > Bygge bro og sikre dialogen mellem sektorens aktører
- > Facilitere vidensgenerering og erfaringsudveksling mellem sektoren og designere/producenter
- > Udvikle sektorens kompetencer som ressourceforvaltere
- > Synliggøre sektoren i relation til den cirkulære dagsorden
- > Facilitere innovation og teknologiudvikling i sektoren
- > Synliggøre sektorens kompetencer nationalt og internationalt

DAKOFAs handlingsplan skal som nævnt ses som et led i implementeringen af ovenstående indsatsområder, men planen skal dog ikke læses som en udtømmende plan for DAKOFAs aktiviteter i 2020-2021, da alle faste aktiviteter, som f.eks. det budgetterede antal konferencer, kurser, seminarer, facilitering af netværk, vedligeholdelse af hjemmeside og udsendelse af nyhedsbreve osv. ikke fremgår af handlingsplanen, men forudsættes afholdt inden for de faglige fokusområder, som handlingsplanen indeholder, og som er en del af sekretariatets naturlige driftsopgaver.

Den faglige kontekst for handlingsplanen 2020-21

Omstillingen til cirkulær økonomi i acceleration

DAKOFAs handlingsplan, gældende fra måneden for foreningens generalforsamling 2020 og et år frem, tager overordnet udgangspunkt i cirkulær økonomi. Dette er en naturlig følge af, at cirkulær økonomi i dag danner rammen for affaldspolitikken, både i EU og i Danmark. Det reviderede affaldsdirektiv fra 2018, som står overfor at blive implementeret i Danmark, skal ses som et led i EU's cirkulære handlingsplan. I selve præambelen til direktivet gøres det klart, at formålet med direktivet blandt andet er at understøtte en cirkulær omstilling. Under den nye EU-Kommission, der tiltrådte i 2019, er accelerationen af CØ-omstillingen en forudsætning for EU's nye vækststrategi ved navnet "Green Deal" (den grønne pagt), der skal gøre EU til en moderne, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi, hvor der ikke er nettoemissioner af drivhusgasser i 2050 og den økonomiske vækst er afkoblet fra ressourceforbruget. EU-

Kommissionen ønsker, med støtte fra medlemslandene og herunder Danmark, at accelerere omstillingen til en cirkulær økonomi, og EU-kommission har allerede i marts 2020 lanceret en ambitiøs handlingsplan for cirkulær økonomi og en ny grøn industriplan, der begge beskriver en lang række tiltag, som vil blive sat i gang i de kommende år. Disse planer vil derfor allerede i nærværende handlingsplan sætte sine spor.

Corona-krisen skaber flaskehals

Mange nye tiltag er på vej samtidig med, at implementeringen af gældende og kommende regler trækker ud. Det betyder, at vi i den kommende tid vil opleve en implementering af tiltag, som vi allerede nu kan se, vil blive skærpet inden for kort tid, da EU-Kommissionen presser på med nye tiltag. Det er svært at favne alt det nye, når implementeringen af affaldsdirektivet ikke er på plads, men der ingen tvivl om, at affaldssektoren i den kommende tid skal spænde sikkerhedsselen – for der er sat store omstillingskræfter i gang på EU-plan. Grundet corona-krisen er det i skrivende stund svært at forudsige den danske regerings nye tiltag, men vi ved, at regeringen er ambitiøs på klimaområdet, og at Miljøminister Lea Wermelin ved flere lejligheder har udtalt, at Danmark skal være et førende land, når det gælder cirkulær økonomi. Corona-krisen har skabt en flaskehals, så det bliver afgørende for branchens fremtidige vilkår at få indsigt i regeringens politik, når proppen forhåbentligt snart tages af flasken.

Organisering af sektoren

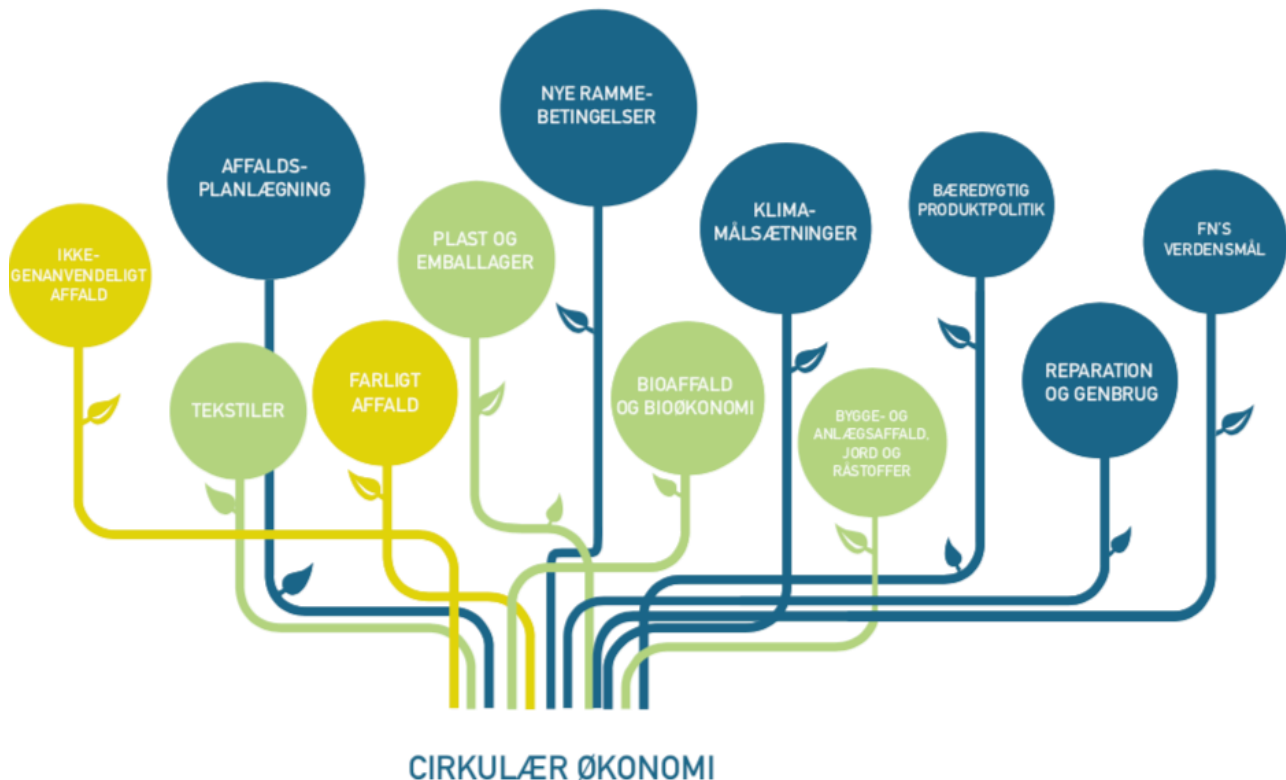
I det nye emballagedirektiv stilles der krav om indførelse af et udvidet producentansvar for emballager. Implementeringen af dette i Danmark har pustet nyt liv i den årelange debat om organisering af den danske affaldssektor samtidig med, at anbefalingerne for regeringens klimapartnerskaber ligeledes har sat gang i debatten. På denne baggrund kan man forvente, at organiseringen af sektoren muligvis vil blive forhandlet og fylde en del i den kommende handlingsplansperiode.

En klimaplan for sektoren

Som nævnt forventes den danske regering i nærmeste fremtid at fremlægge en klimasektorplan for affaldssektoren. Da klima står højt på regeringens dagsorden, vil denne plan blive et omdrejningspunkt de kommende tiltag på området i Danmark. Det kan som nævnt få betydning for hele sektoren, herunder indretningen af forbrændingsområdet, men også hele genanvendelsesområdet vil blive set på med "nye briller".

Handlingsplanen 2020-21

I den kommende planperiode vil cirkulær økonomi, klimapolitiske tiltag og nye rammebetingelser i EU og Danmark således være vigtige emner for DAKOFAs aktiviteter. Herudover vil der blive fokuseret på særlige affaldsfraktioner. Endelig vil også være fokus på en række tværgående emner som affaldsplanlægning, affaldsforebyggelse, bæredygtig produktpolitik, klima og FN's bæredygtighedsmål. Alle fokusområderne ses af nedenstående figur, der er efterfulgt af uddybende afsnit om hvert fokusområde:

1. Cirkulær økonomi

Cirkulær økonomi (CØ) er som de forrige år højt placeret på den politiske dagsorden både i EU og i Danmark. CØ vil derfor i denne periode igen have en helt særlig vægt og være et tværgående og gennemgående tema i alle DAKOFAs aktiviteter. DAKOFA integrerer CØ i alle fokusområderne i planperioden og følger cirkulære projekter og indsatsområder i Danmark samt EU; herunder særligt initiativer, der ligger i de nationale udspil, men også regionale og kommunale projekter, hvis disse har en bred interesse for DAKOFAs medlemskreds.

DAKOFA vil inden for denne dagsorden have fokus på de projekter, der berører genbrug/reparation, men også i høj grad de sekundære ressourcer – altså ressourcer indsamlet som affald eller som biprodukter. DAKOFA vil i perioden følge EU's udmøntning af den nye handlingsplan for cirkulær økonomi, regeringens kommende plan og initiativer samt følge op på allerede søsatte projekter under den nuværende CØ-strategi. DAKOFA vil sikre videndeling og erfaringsudveksling gennem nyheder og arrangementer, men der vil også i denne periode blive gennemført kurser i cirkulær økonomi, der målrettes medlemskredsen.

Omstillingen til en cirkulær økonomi betyder, at der på tværs af affaldsfraktioner er et stigende behov for at differentiere diverse genanvendelsesløsninger og der tales om kvalitet i genanvendelsen. I det cirkulære sprogbrug tales der om upcycling og downcycling, men uanset hvad det kaldes, er der et stigende behov for at skelne mellem god og mindre god genanvendelse, hvilket gælder både inden for det tekniske og biologiske kredsløb. Alt tyder på, at der er behov for at nuancere affaldshierarkiet, og arbejdet med dette vil DAKOFA følge tæt i den kommende periode.

2. Klimamålsætninger

Danmark får en bindende klimalov i 2020 med et mål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledningerne i 2030 og et langsigtet mål om klimaneutralitet i senest 2050. Derudover vil der i planperioden blive udarbejdet en national klimaplan for affaldssektoren, der vil beskrive, hvorledes affaldssektoren skal og kan bidrage til klimamålsætningerne. DAKOFA vil i planperioden, særligt via det nyetablerede klimanetværk, fokusere på implementeringen af denne sektorplan. DAKOFA vil i planperioden fokusere på, hvordan affaldssektoren kan bidrage nationalt og internationalt gennem bl.a. omstillingen til cirkulær økonomi samt på, hvorledes klimaeffekter ved forebyggelse og genbrug kan synliggøres. DAKOFA vil ligeledes fokusere på minimering af den direkte udledning af CO₂-emissioner fra sektoren og derved sikre videndeling om fx målemetoder, værktøjer til beregning af klimaeffekter og mulige tekniske løsninger. Udover at have etableret et nyt klimanetværk vil DAKOFA afholde arrangementer og sikre den nødvendige formidling til sektoren.

3. Nye rammebetingelser

Dette indsatsområde skal ses i lyset af EU's CØ-handlingsplan, hvorunder flere lovgivningsmæssige tiltag er annonceret, herunder bl.a. en revision af hele EU's affaldslovgivning i et CØ-perspektiv. En lang række yderligere tiltag er ventet inden for rammerne af denne plan. Derudover står Danmark stadig overfor implementeringen af de 6 affaldsdirektiver vedtaget i 2018, herunder særligt affaldsdirektivet, der kræver en ny affaldsbekendtgørelse, samt emballagedirektivet, der bl.a. betyder, at der skal indføres et udvidet producentansvar for emballager i Danmark. DAKOFA vil i perioden følge implementeringen af disse nye regler i dansk ret.

Derudover forventes det, at det kommende producentansvar i kombination med klimamålsætningerne bliver driver for den længe ventede afklaring af organisering af sektoren. DAKOFA vil i denne sammenhæng blot følge og formidle status og resultaterne af disse forhandlinger.

DAKOFA vil i perioden nøje følge regeludviklingen og formidle regelgrundlaget igennem DAKOFAs juranetværk og øvrige relevante netværk og arrangementer, og DAKOFA vil tillige afholde juridiske kurser inden for udvalgte områder. Desuden vil nye, juridiske initiativer blive formidlet via DAKOFAs nyhedssite.

4. Bæredygtig produktpolitik

Som led i EU's handlingsplan for cirkulær økonomi er der lanceret et stort indsatsområde for bæredygtig produktpolitik. Kommissionen vil gøre bæredygtige produkter, tjenester og forretningsmodeller til normen og transformere forbrugsmønstre, for helt at undgå at generere affald. Denne politiske ramme for bæredygtige produkter vil blive udrullet progressivt, mens centrale produkters værdikæder vil blive behandlet først.

Kommissionen vil i 2021 fremsætte forslag til en politik for bæredygtige produkter. Direktivet om miljøvenligt design (eco-design-direktivet) skal fremover ikke kun være energirelateret samtidig med, at det skal finde anvendelse på den bredest mulige vifte af produkter og derved understøtte produkternes kredsløb.

Som en del af de lovgivningsmæssige initiativer vil Kommissionen overveje etableringen af bæredygtighedsprincipper og andre passende måder at regulere bl.a. følgende aspekter:

- Forbedre produkters holdbarhed, genbrugelighed, opgraderingsmuligheder og adressere farligt kemi i produkter samt produkternes energi og ressourceeffektivitet.
- Øge indholdet af genanvendte materialer i nye produkter samtidig med at sikre produkternes ydeevne og sikkerhed samt øge høj kvalitet i genanvendelsen.
- Introducere et forbud mod destruktion af usolgte funktionsdygtige produkter

DAKOFA vil derfor i planperioden opruste på formidlingen om bæredygtig produktpolitik, da dette fremover kan få stor indflydelse på affalds- og ressourcesektoren.

5. Affaldsplanlægning

I begyndelsen af planperioden vil den nye, nationale affaldsplan blive sendt i høring og herefter lanceret. Affaldsplanen skal implementere affaldsdirektivets krav til affaldsplanlægning samt implementere kravene om de nye genanvendelsesmål. I øjeblikket arbejdes der på at slå den nationale affaldsplan sammen med den nationale forebyggelsesplan og derved vil denne ligeledes skulle implementere affaldsdirektivets krav til indsatser for affaldsforebyggelse.

I planen skal Danmark redegøre for indsatser, der skal bringe Danmark i mål med de nye ambitiøse genanvendelsesmål. Med EU's nye opgørelsesmetode for genanvendelse, hvor kun de reelt genanvendte fraktioner vil tælle med som genanvendelse, står man overfor en helt ny måde at opgøre og indberette de genanvendte mængder. Dette vil betyde, at der skal langt større fokus og gennemsigtighed omkring, hvad der rent faktisk sker med det affald, der afsættes til genanvendelse, da der vil være fokus på minimering af tab.

De kommunale planer skal herefter delvist implementere den nationale plan for de områder, der omhandler den kommunale del af affaldet. I perioden vil der derfor blive lagt vægt på at facilitere processen for udarbejdelse af de nye, kommunale planer. Ved udarbejdelsen af de nye planer vil også nye krav til separat indsamling fra EU samt de barslede branchefælles standarder for sortering og indsamling af husholdningsaffald sætte sine spor via planlægning af nye ordninger.

Udover, at de kommunale planer skal være i overensstemmelse med den nationale plan, vil der også blive set på muligheden for at bruge affaldsplanerne i en CØ-kontekst. Der er allerede flere projekter, der har set på begrebet "den cirkulære affaldsplan". DAKOFA vil derfor i perioden fokusere på, hvorledes planerne kan være løftestang for en cirkulær omstilling i kommunerne.

6. Reparation og genbrug

Både i det nye affaldsdirektiv, WEEE-direktiv, emballagedirektiv samt i øvrige produktdirektiver, arbejdes der med at forbedre mulighederne for genbrug og reparation af produkter. Derudover stilles der i affaldsdirektivet skærpede krav til de nationale forebyggelsesplaner. I takt med, at cirkulær økonomi vinder frem både i de private erhverv og hos kommunerne, sker der et øget fokus på indercirklerne i den cirkulære økonomiske model. I takt med, at der udvikles nye forretningsmodeller, sker der langsomt en forandring, hvor nogle processer for affaldshåndtering skal gentænkes. Derudover kan det også betyde, at der vil blive formuleret et behov for regeljustering.

DAKOFA vil i planperioden fokusere på udviklingen inden for regler og forretningsmodeller samt have fokus på de initiativer, der vil være i den kommende, nationale forebyggelsesplan.

7. FN's verdensmål

Affaldssektorens aktører, såvel offentlige som private, er i fuld gang med at implementere FN's verdensmål som en integreret del af deres virke. Målene anvendes både som et strategisk udviklingsværktøj/styringsredskab og som et kommunikationsværktøj til omverdenen. DAKOFA vil i planperioden understøtte denne udvikling ved at sætte fokus på affaldssektorens rolle i arbejdet med verdensmålene for på denne måde at inspirere flere til at gå i gang. Dette vil ske bl.a. via afholdelse af arrangementer i DAKOFA-regi, der vil facilitere videndeling og udveksling af erfaringer mellem diverse aktører. Viden om verdensmålene, som strategisk og kommunikativt værktøj i affaldssektoren, men også i samfundet generelt, vil blive formidlet ved bl.a. at oprette et særligt område i vidensbanken på DAKOFAs hjemmeside, hvorunder der bl.a. vil blive linket til værktøjer og til eksempler på måder, hvorpå sektorens aktører kan implementere og anvende målene. Der vil ligeledes være en prioritering via nyheder i form af formidling af gode eksempler, og endelig vil der være fokus på koblingen mellem FN's verdensmål og omstillingen til en cirkulær økonomi.

8. Bygge- og anlægsaffald, jord og råstoffer

Et fokusområde vil i det kommende år være at følge de kommende initiativer for håndtering af bygge- og anlægsaffald, herunder kommende initiativer inden for selektiv nedrivning og evt. skærpede krav til genanvendelse og genbrug jf. kommende revision affaldsbekendtgørelsen. Derudover vil der være et fortsat fokus på en kommende national plan for bæredygtigt byggeri samt en klimaplan for byggesektoren (om disse bliver slået sammen vides ikke i skrivende stund).

Endelig vil DAKOFA arbejde for at bringe viden om de sekundære råvarers kvalitet på niveau med primære råvarer med henblik på at skabe et marked for disse materialer. Der sættes fokus på, prøvetagning, sporbarhed, dokumentation (herunder anmeldelse), samspil med krav til byggematerialer og byggetekniske forskrifter samt sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel.

I planperioden vil DAKOFA herunder følge og deltage i debatten om bæredygtig jordhåndtering. Både jord som affald og bygge- og anlægsaffald skal i stigende grad betragtes som vigtige sekundære råstoffer. Dette sker i takt med, at de primære råstoffer i Danmark svinder. DAKOFA vil dermed også se på hele den danske råstofplanlægning i relation til kortlægning og intelligent planlægning af brugen af de sekundære råstoffer fra bygge- og anlægsaffald og jord som affald.

9. Bioaffald og bioøkonomi

Som et led i implementeringen af det kommende EU-krav om kildesortering og genanvendelse af bioaffald fra husholdninger og fra servicesektoren i 2024 sker der i Danmark en stigning i udsorteringen af det organiske affald til biogas og jordforbedringsformål. Kommunerne og affaldsselskaberne har derfor i denne periode et stort behov for videndeling vedrørende indsamlingsordninger, materiel, kommunikation samt behandlingsmuligheder. Miljøstyrelsen satser både på biogas og en bedre udnyttelse af næringsstofferne, hvilket i den kommende

periode vil betyde, at hele håndteringskæden og en optimering af næringsstoffhåndteringen vil være i fokus. Regeringens kommende klimaplaner vil være i fokus for dette område samtidig med, at bioøkonomipanelets anbefalinger også kan forventes at få en indflydelse på fremtidens håndtering af biologiske restprodukter.

DAKOFA vil på baggrund af ovenstående have fokus på hele håndteringskæden fra indsamling, forbehandling, behandling og udbringning på jord, og der vil i den kommende planperiode også blive lagt vægt på videngenerering i relation til fosforudfordringen og bioøkonomiske udviklingsprojekter.

10. Tekstiler

I EU's nye handlingsplan er der et særligt fokus på tekstilkredsløbets negative miljøpåvirkning, og der barsles med en ambitiøs handlingsplan for et bæredygtigt tekstilkredsløb. Derudover står EU-landene over for at skulle implementere det nye affaldsdirektiv, der sætter krav om separat indsamling af tekstil fra 2025. Derudover vil tekstiler tælle med, når de nye genanvendelsesmål skal opfyldes, hvilket skaber et stærkt incitament for at finde nye genanvendelsesmuligheder.

I den nugældende danske forebyggelsesstrategi er der opstillet en målsætning om bl.a. at gøre det nemmere at genbruge og genanvende tekstiler. Der er således både på nationalt og europæisk plan et øget fokus på at nedbringe tekstilaffaldsmængderne samt at bringe de affaldsmængder, der måtte være, højere op i affaldshierarkiet. DAKOFA vil derfor i den kommende planperiode fortsætte det nuværende fokus på kasserede tekstiler og tekstilaffald, og der vil blive arrangeret en række netværksarrangementer, hvor samarbejdet i værdikæden bliver prioriteret. Endelig vil DAKOFA sikre en formidling og koordinering af konkrete initiativer, der kan øge cirkulariteten inden for tekstilområdet i Danmark.

11. Plast og emballager

I den kommende periode vil udfordringerne med plast, herunder særligt plastemballage, være særligt i fokus. Plast og emballager har ligeledes et særligt fokus i Kommissionens nye handlingsplan for cirkulær økonomi. For at sikre, at al emballage i EU kan genbruges eller genanvendes på rentabel vis inden 2030, som foreskrevet i EU's plaststrategi, vil Kommissionen i 2021 revidere emballagedirektivet med henblik på at styrke de obligatoriske væsentlige krav til emballager og overveje andre foranstaltninger med fokus på at:

- nedbringe (over)emballering og emballageaffald, bl.a. ved at fastsætte mål for og andre foranstaltninger til nedbringelse af affaldsmængden
- fremme at emballage designs med henblik på genbrug og genanvendelse,
- overveje at mindske kompleksiteten i emballeringsmaterialer, herunder antallet af materialer og polymerer, der anvendes.

Udover dette implementeres EU's nye engangsplastdirektiv netop nu i Danmark, hvilket indebærer en række forbud mod visse engangsplastprodukter. Derudover opstiller EU's plaststrategi et ambitiøst mål om, at alt plastemballage skal kunne genanvendes i 2030, hvilket kalder på en udvikling inden for design af plastemballage, men i den grad også på teknologiudvikling inden for sorterings- og genanvendelsesteknologier. Den nationale plasthandlingsplan vil blive erstattet med en ny national handlingsplan med fokus på reduktion af

forbruget og at sikre færre emballagetyper. DAKOFA vil i planperioden sætte fokus på plastproblematikkerne generelt men vil ligeledes have et særligt fokus på udviklingen af bæredygtige emballager, herunder genbrugsemballager.

I det nye emballagedirektiv indføres krav om, at alle medlemsstater skal have et udvidet producentansvar for emballage, hvilket delvist vil blive implementeret i planperioden. DAKOFA følger implementeringen tæt og vil i perioden afholde særlige arrangementer herom og facilitere en dialog mellem offentlige og private aktører i sektoren.

12. Ikke-genanvendeligt affald

DAKOFA vil under dette indsatsområde fokusere på det ikke-genanvendelige affald som energikilde samt miljøpåvirkningerne fra affaldsforbrænding, herunder håndteringen af restprodukter og genanvendelsen af disse. Både energi, klima og ressourcer vil være en del af dette indsatsområde. Inden for forbrændingssektoren vil der blive set på mulig CO₂-reduktion samt nye teknologiske muligheder for opsamling, lagring samt anvendelse af CO₂. Endvidere vil bl.a. EU-processen for vedtagelse af den kommende BAT-note samt tilhørende konklusioner blive formidlet. Derudover vil regeringens klimaudspil vedrørende forbrændingssektoren blive fulgt og formidlet. DAKOFA har netop etableret et nyt netværk for affaldsforbrænding og håndtering af slagge og restprodukter, som skal sikre en vidensdeling om disse emner.

Under kategorien ikke-genanvendeligt affald hører ligeledes det affald, som ikke er forbrændingseget. Håndteringen af disse fraktioner vil ligeledes blive overvåget og formidlet via nyheder. DAKOFA vil i planperioden opprioritere sit samarbejde med Deponet, og herigennem holdes sig opdateret på området.

13. Farligt affald

I den kommende planperiode vil der blive sat fokus på farligt affald både fra husholdninger og erhverv. Det forventes, at der vil blive introduceret nye, harmoniserede standarder for indsamling af farligt affald fra husholdninger. Derudover vil DAKOFA fortsat arbejde for at opbygge sektorens kompetencer i forhold til klassificering af farligt affald gennem afholdelse af kurser for netop klassificering af farligt affald.

I lyset af den cirkulære økonomi er det endvidere vigtigt at få styr på de farlige stoffer i genanvendelsesprocesserne samt at skabe samarbejde på tværs af sektorer med henblik på at få de farlige stoffer elimineret eller alternativt håndteret forsvarligt. DAKOFAs arbejde vedrørende farligt affald vil således fokusere på at samle og videregive viden og erfaringer om farligt affald til gavn for arbejdet med øvrige materialetyper og en miljø sikker og effektiv håndtering og behandling af disse.